

ИЗВЕШТАЈ ВО СЕНКА

ОД СЛЕДЕЊЕТО НА
РАБОТАТА И ЕФЕКТИТЕ НА
СЕКТОРСКАТА РАБОТНА
ГРУПА ЗА ПРАВДА

јануари – декември 2021

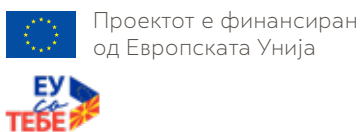

ИЗВЕШТАЈ ВО СЕНКА

ОД СЛЕДЕЊЕТО НА
РАБОТАТА И ЕФЕКТИТЕ НА
СЕКТОРСКАТА РАБОТНА
ГРУПА ЗА ПРАВДА

јануари – декември 2021

Проектот е финансиран
од Европската Унија

РЕАК-ОП
истражување во акција

ИЗВЕШТАЈ ВО СЕНКА ОД СЛЕДЕЊЕТО НА РАБОТАТА И ЕФЕКТИТЕ НА СЕКТОРСКАТА РАБОТНА ГРУПА ЗА ПРАВДА ЗА ПЕРИОДОТ ЈАНУАРИ – ДЕКЕМВРИ 2021

Издавач:

Фондација Отворено општество – Македонија

За издавачот:

Фани Каранфилова – Пановска, извршна директорка

Автори:

Горан Лазаров

Александар Колекески, за основните информации за програмирање на ИПА 3 (2021-2027)

Ирина Јолевска, за родовата перспектива во секторските работни групи

Уредници:

Данче Даниловска–Бајдевска

Нада Наумовска

Сандра Анастасовска Кузмановски

Графичка подготовка:

Кома

Лектура:

Елеонора Стојкоска-Попетревска

CIP - Каталогизација во публикација

Национална и универзитетска библиотека „Св. Климент Охридски“, Скопје

35.075.2:341.171(497.7)"2021"(047)

ЛАЗАРОВ, Горан

Извештај во сенка од следењето на работата и ефектите на секторската работна група за правда : јануари-декември 2021 / [Горан Лазаров, Александар Колекески, Ирина Јолевска]. - Текст во ПДФ формат, 46 стр., илустр. - Скопје : Фондација Отворено општество – Македонија, 2022

Начин на пристапување (URL): <https://eur01.safelinks.protection.outlook.com/?url=http%3A%2F%2Fwww.dijalogkoneu.mk%2F&data=05%7C01%7C%7Cdbd0aaff598d492baadd08da2d972328%7C6dd6692964ee4888a65ab847baf12c47%7C0%7C0%7C637872424538515821%7CUnknown%7CTWFpbGZsb3d8eyJWljoimC4wLjAwMDAiLCJQIjoiV2luMzliLCJBTil6lk1haWwiLCJXVCi6Mn0%3D%7C3000%7C%7C%7C&sdata=M0SPHvH CURcWcVJPyaU9DkFIBOfXC%2B5JSVQxYqtUccs%3D&reserved=0.> - Наслов преземен од екранот. - Опис на изворот на ден 03.05.2022. - Фусноти кон текстот. - Библиографија: стр. 46

ISBN 978-608-218-381-7

1. Колекески, Горан [автор] 2. Јолевска, Ирина [автор]

а) Процес на пристапување во ЕУ -- Секторски работни групи -- Македонија -- 2021 -- Извештаи

COBISS.MK-ID 57231877

Оваа публикација е изработена со финансиска поддршка од Европската Унија. Содржината на публикацијата е единствена одговорност на Фондацијата Отворено општество – Македонија, Евротинк - Центар за европски стратегии, Реактор – Истражување во акција и Центар за граѓански комуникации и не нужно ги одразува ставовите на Европската унија.

СОДРЖИНА

ПРЕДГОВОР	5
ВОВЕДНИ ИНФОРМАЦИИ	9
МЕТОДОЛОШКИ ПРИСТАП	11
ДЕЛ 1: СЕКТОРСКИ ПОЛИТИКИ	15
ДЕЛ 2: ФУНКЦИОНАЛНОСТ НА СРГ	21
2.1 Деловник за работа	21
2.2 Годишен план и годишен извештај за работа	22
ДЕЛ 3: ГРАЃАНСКО УЧЕСТВО	25
ДЕЛ 4: КАПАЦИТЕТИ НА ГРАЃАНСКИТЕ ОРГАНИЗАЦИИ	29
ДЕЛ 5: ЕФЕКТИ ОД РАБОТАТА НА СРГ	33
5.1 ИПА Мониторинг-комитет за владеење на правото и основните човекови права и Заедничкиот комитет за мониторинг ИПА 2	34
5.2 Советот за следење на имплементацијата на Стратегијата во правосудството 2017 – 2022	34
ДЕЛ 6: ИНСТРУМЕНТ ЗА ПРЕТПРИСТАПНА ПОМОШ ИПА 3 (2021-2027)	37
6.1 Програмирањето на ИПА 3 (2021-2027) во рамките на секторот правда	38
ДЕЛ 7: РОДОВА ПЕРСПЕКТИВА ВО СЕКТОРСКИТЕ РАБОТНИ ГРУПИ	43
7.1 Родовата перспектива во СРГ за правда	45
ФИНАЛНИ ЗАКЛУЧОЦИ И ПРЕПОРАКИ	47
КОРИСТЕНИ МАТЕРИЈАЛИ	48

ПРЕДГОВОР

Подготовката на Извештаите во сенка за следење на работата и ефектите од секторските работни групи за 2019, 2020 и 2021 година се спроведе под хипотезата дека секторските работни групи се значајни тела одговорни за креирање и мониторинг на секторските политики во Република Северна Македонија, како и форум за донаторската координација во поддршка на имплементација на политиките.

Секторскиот пристап беше нотирен како сеопфатен принцип на ИПА 2 преку кој се оценува и одредува нивото на кое државата се квалификува за искористување на целосна секторска поддршка, за чија цел во периодот 2015-2020 се оформија 12 секторски работни групи. Со започнување на програмирањето за ИПА 3 за периодот 2021-2027 година институциите продолжуваат со секторскиот пристап и со функционирањето на секторските работни групи.

Иако формално секторските работни групи имаат потенцијал да бидат креатори на секторските политики, наодите од мониторингот на СРГ во 2021 укажуваат на уназадување во однос на функционалноста, учеството на граѓанските организации и ефектите од работата на СРГ. Благо подобрување се нотира во однос на транспарентноста на работењето со оглед на тоа дека институциите одговориле на повеќе од 85% од барањата за информации од јавен карактер, што е за 4 % повеќе од 2020 година. Отвореност се нотира и во зголемената комуникација со оглед дека во 2021 година претставници на сите 12 секторски работни групи ја прифатија поканата за интервјуа со проектниот тим што ја следи работата на СРГ.

Преку анализа на состаноците на секторските работни групи, 251 одговор од институциите преку алатката пристап до информации од јавен карактер, 12 интервјуа со ИПА-координатори и разговор со 26 граѓански органи-

зации вклучени во секторските работни групи, ги издвојуваме следниве клучни наоди од мониторингот на СРГ за 2021 година:

- Во 2021 година се одржале вкупно 11 пленарни состаноци на Секторските работни групи и 8 оперативни состаноци, што е намалување во однос на 2020 година, кога вкупно се одржале 19 пленарни состаноци и 21 оперативен состанок.
- Ниту една од 12-те секторски работни групи не го исполнила зададениот минимум за одржување на бројот на годишни пленарни состаноци според својот деловник или нацрт-деловникот, додека 4 секторски работни групи¹ не одржале ниту еден пленарен состанок.
- Во пет СРГ од вкупно дванаесет секторски работни групи граѓанските организации воопшто не учествувале во 2021 година. Во четири секторски работни групи граѓанските организации не учествувале поради тоа што не се одржал состанок, а во една СРГ поради тоа што не биле поканети граѓански организации².
- Секторските работни групи кои имале пленарен состанок на кои биле поканети граѓанските организации не ги ажурирале целосно податоците за претставниците на граѓанските организации, па дел од нив биле испратени на погрешни или на непостојни адреси, со што дополнително се намалува просторот за граѓанско учество.
- И покрај тоа што ИПА 3-регулативата предвидува граѓанските организации да имаат простор за суштинско учество во програмирањето и секторските политики, во пракса недостига простор за суштинска вклученост на граѓанските организации за време на пленарните состаноци и вклучување претставници на граѓанските организации на оперативните состаноци на СРГ.
- Иако донаторската координација се предвидува да се организира како дел од секторските работни групи, сепак преку мониторинг-алатките не се нотирани содржини во агендата на состаноците на СРГ, кои во 2021 година биле фокусирани на донаторска координација.

1 Правда; Реформа за јавна администрација; Интеграција на Роми и Внатрешни работи

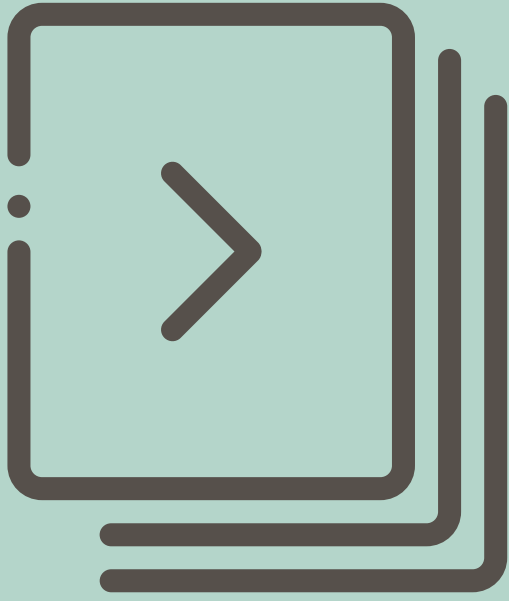
2 СРГ Конкурентност и иновации

Според мониторинг на состојбата, во 2021 година сепак се преземаа охрабрувачки чекори, кои го зајакнаа структурниот дијалог. Секретаријатот за европски прашања (СЕП) го започна процесот на промена на деловниците со цел да се подобри севкупната работа на секторските работни групи и да се уреди учеството на граѓанските организации и донаторите. На интервјуата претставниците на институциите истакнаа дека се отворени за промена на деловниците во кои ќе се регулира подетално и учеството и улогата на граѓанските организации. Во 2022 година се очекува да се подобри предвидливоста на динамиката и функционалноста, со што ќе се креира календар на состаноците на сите СРГ, ќе се објават фазите на следното ИПА-програмирање, како и релевантните документи за секторските политики. Од разговорите со граѓанските организации јасно се наведе барањето за учество на ниво на техничките состаноци со цел тие да бидат вклучени во сите фази на развивање и носење на политиките.

КАКО ПОНАТАМУ?

СЕП треба итно да пристапи кон консултации за новите деловници на СРГ, кои мора да содржат одредби преку кои ќе се подобри суштинското учество на ГО, пред сè, преку достапност до материјали и до информации од оперативен карактер, како и преку одржување воведни обуки за новите претставници заради темелно разбирање на процесот на секторските политики и ИПА- програмирањето. Ваквите обуки треба да се однесуваат и на претставниците на ГО во Секторските мониторинг-комитети. Новите деловници треба да ја прецизираат и постапката за избор и работа на претставниците на ГО, вклучително и начинот на консултации со поширокиот граѓански сектор. Доследно да се реализираат плановите за подобрување на вклученоста, предвидливоста на работата и транспарентноста на секторските работни групи.

ВОВЕДНИ ИНФОРМАЦИИ

СЕКТОРСКА РАБОТНА ГРУПА ЗА ПРАВДА

ФОРМИРАНА: 2015 година

БРОЈ НА ЧЛЕНОВИ: 58 члена, Министерство за правда x 7, судски институции x 26, граѓански организации x 8 и донаторска заедница x 17

БРОЈ НА ОДРЖАНИ СОСТАНОЦИ ВО 2021:

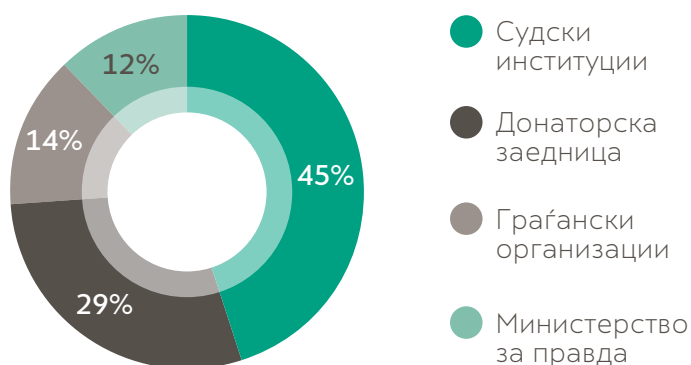
не се одржани пленарни и оперативни состаноци во текот на 2021 година

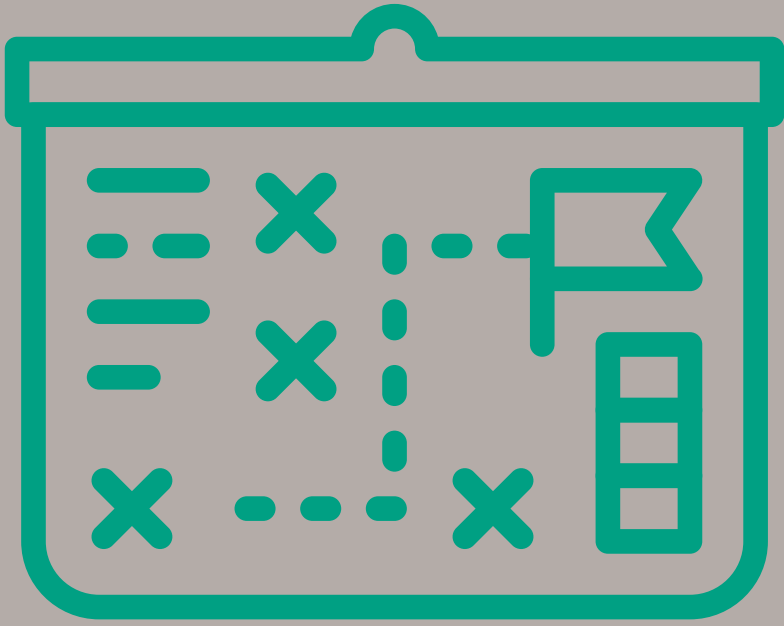
ПРЕТСЕДАВАЧ НА СРГ: министерот за правда на РСМ

КОПРЕТСЕДАВАЧ: Делегацијата на ЕУ во Република Северна Македонија

ГРАФИКОН 1.

Процентуална застапеност на различните
прејстваници во Секторската работна
група за правда

МЕТОДОЛОШКИ ПРИСТАП

За потребите на овој извештај беа комбинирани повеќе истражувачки методи за собирање, обработка и анализа на податоците. Истражувањето беше поделено на деск-истражување и теренско/онлајн-истражување.

Во рамките на деск-истражувањето беше направена детална анализа на документи, закони и стратегии кои се од важност за работата на оваа СРГ (и́овеќе информации видејќи во делото **корисџени мајеријали**). Покрај тоа беа поднесени **22 барања за информации од јавен карактер** до Министерството за правда како надлежна институција за работата на оваа СРГ. За сите 22 поднесени барања добивме навремен и уреден одговор.

Што се однесува до теренскиот/онлајн дел на истражувањето, се спроведе **интервју**³ со координаторот од страна на државните службеници од Министерството за правда, како и **фокус-група**⁴ со претставници на граѓанските организации што се дел секторската работна група. На фокус-групата присуствуваа четири од вкупно осум претставници на граѓанските организации. Со оглед дека во 2021 година не се одржа состанок за СРГ за правда, проектниот тим не беше во можност да го набљудува процесот одвнатре.

Според методологијата за мониторинг, работата на секторските работни групи се следеше во рамките на пет сегменти:

- Функционалност на СРГ;
- Граѓанско учество во СРГ;
- Капацитети на ГО за придонес и учество во работата на СРГ;
- Ефекти од работата на СРГ;
- ИПА.

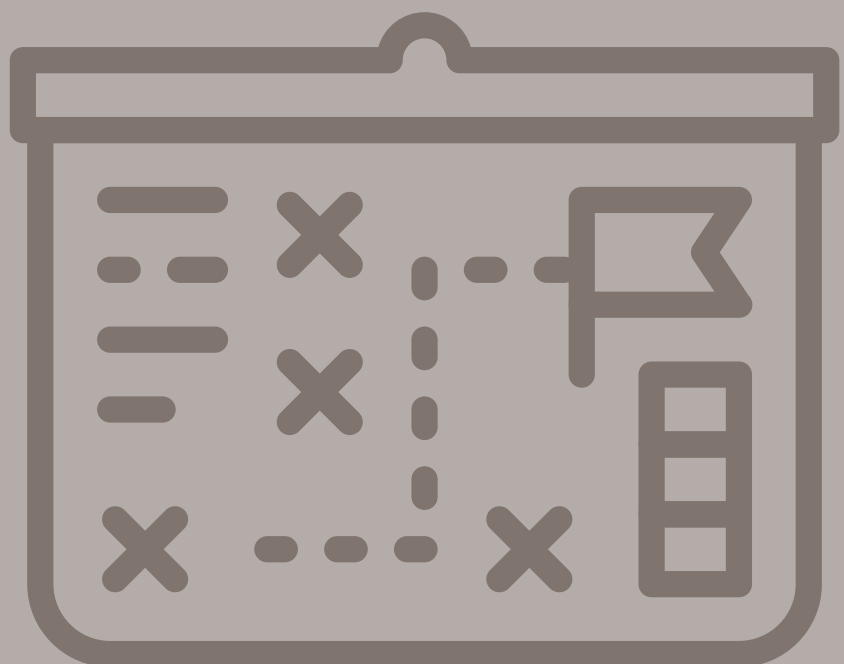
3 Интервјуто со координаторот од Министерството за правда беше одржано на 14.1.2022

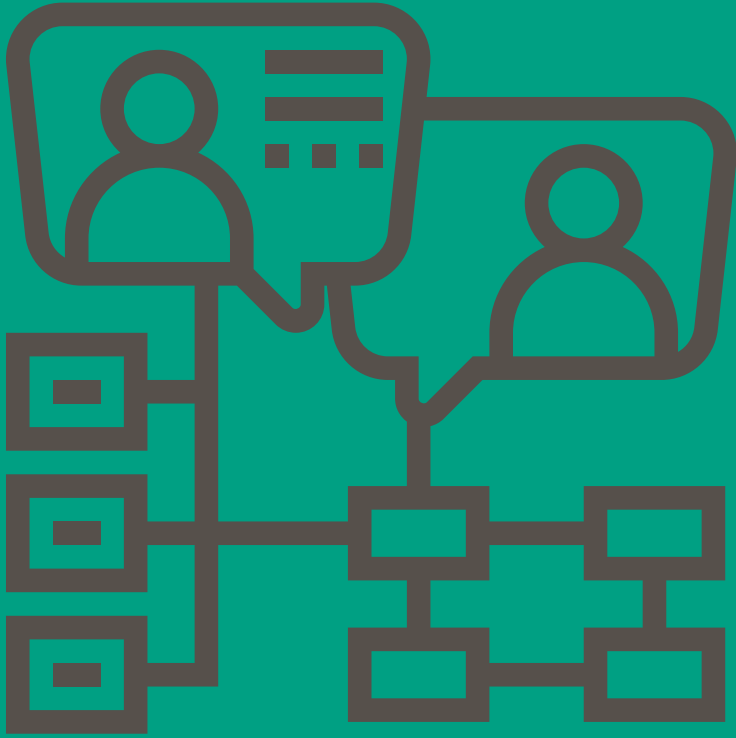
4 Фокус-групата со претставниците на ГО што се членови на СРГ за правда беше одржана на 20.1.2022

Според методологијата за мониторинг на работата и ефектите од секторските работни групи, ефектите од работата на СРГ за овие пет сегменти ги мериме преку 31 стандард и 21 показател. Преку оценување на овие стандарди (1 е најниско ниво, 3 е највисоко ниво) го следиме напредокот во работата на 12-те секторски работни групи на годишно ниво.

Сепак, за разлика од минатогодишниот извештај, во овој извештај, со оглед на тоа дека пет од дванаесетте СРГ не одржаа пленарни состаноци во текот на 2021 година, а поголемиот дел од стандардите и показателите се директно врзани со самите состаноци на СРГ, одлучивме да не ги оценуваме поединечно сегментите во рамките на извештаите. Ваквиот метод се однесува на сите СРГ, вклучително и на СРГ што одржаа пленарни состаноци во текот 2021 со цел да се запази истиот методолошки пристап за сите 12 СРГ.

ДЕЛ 1

СЕКТОРСКИ ПОЛИТИКИ

Индексот за владеење на правото⁵ во 2021 година ја позиционира Република Северна Македонија на 64 место од 139 држави со вкупен резултат 0,53. За споредба, во 2020 година⁶ беше рангирана на 58 место од 128 држави, со ист вкупен резултат од 0.53.

Индексот за владеење на правото за 2021 година обезбедува податоци за владеење на правото во 139 држави во светот, преку рангирање или оценување на осум релевантни фактори: ограничување на моќта на владата, отсуство на корупција, отворена Влада, фундаментални права, ред и мир, спроведување на регулативата, граѓанска правда и кривична правда. Податоците за подготовка на Индексот беа обезбедени врз основа на спроведени прашалници во 138.000 домаќинства и 4.200 експерти во светот. Во однос на РСМ, најдобро беше оценета во делот „ред и мир“ со оценка 0.79, а најслабо во делот „отсуство на корупција“ и „кривична правда“ со 0.45. Доколку направиме споредба на државите кандидатки на ЕУ, РСМ е најдобро рангирана - Србија (81 место), Албанија (83 место) и Турција (117 место)⁷. Во однос на членките на ЕУ, единствено Унгарија е послабо рангирана од РСМ и се наоѓа на 69 место.

5 World Justice Project Rule of Law Index® 2021, достапен на: <https://bit.ly/3uDrth9>

6 World Justice Project Rule of Law Index® 2020, достапен на: <https://bit.ly/3gkZIBr>

7 Црна Гора не е дел од државите што се анализираат во Индексот за владеење на правото

ИЗВЕШТАЈ НА ЕВРОПСКАТА КОМИСИЈА ЗА НАПРЕДОКОТ НА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА ЗА 2021 ГОДИНА

Во извештајот на Европската комисија⁸ за напредокот однос на функционирањето на правосудството се посочува дека Република Северна Македонија **има одреден степен на подготвеност/е умерено подготвена** да ги примени правото на ЕУ и европските стандарди во оваа област.

Воедно посочуваат дека севкупно е постигнат **одреден напредок** во спроведувањето на Стратегијата за реформа на правосудниот сектор, со што се продолжува со спроведување на препораките од Венецијанската комисија и Високата експертска група за системски прашања за владеењето на правото. За споредба, во извештаите на ЕК за 2020 и 2019 процесите беа оценети со „добар напредок“, што укажува дека Европската комисија е порезервирана во однос на реформите спроведени во текот на 2021 година.

Во извештајот се наведува дека во текот на 2022 година, Република Северна Македонија треба особено:

- да го интензивира доследното спроведување на Стратегијата за реформа во правосудниот сектор и ажурираниот Акцискиот план, со посебен фокус на донесувањето нов закон за парнична постапка, во согласност со европските стандарди;
- да ги спроведе стратегиите за човечки ресурси за правосудната и јавнообвинителска мрежа, да ги користи како показател за проекциите за следните вработувања;
- да го подобри информацискиот систем за автоматско управување со судски предмети (АКМИС) за да се обезбеди негова целосна функционалност и веродостојност.

Стратегијата за реформи во правосудниот систем со Акционен план 2017-2022

Стратегијата за реформи во правосудниот систем со Акцискиот план 2017-2022 претставува клучен документ во однос на реформите во секторот правда. Изминатата година беше четвртата, претпоследна година од процесот на нејзиното спроведување и, како што посочуваат од

⁸ Извештај на Европската комисија за Северна Македонија за 2021 година, достапен на: <https://bit.ly/3Lh4Api>

Министерството за правда, во текот на 2022 година ќе се започне со подготовка на новата Стратегија, за која е предвидено да се дискутира на еден од состаноците на СРГ за правда во текот 2022 година.

Во однос на Стратегијата за реформи во правосудниот систем, **извештајот на ЕК** како позитивно го издвојува фактот дека Советот за следење на спроведувањето на реформата во правосудниот сектор го одобри двегодишниот извештај за спроведување за 2019 и 2020 година. Сепак, како и во минатите извештаи, повторно се наведува дека се потребни дополнителни напори за да се обезбеди систематско спроведување на ажурираниот Акциски план на Стратегијата за реформи во правосудството и стратегиите за човечки ресурси во правосудството и обвинителството.

Во полугодишниот извештај⁹ на **Блупринт групата за реформи** во правосудството за спроведувањето на Стратегијата за реформа на правосудниот сектор 2017–2022 се наведува дека значителен дел од планираните закони, процесите за нивна изработка и донесување сè уште не се целосно комплетирани, како на пример: Кривичниот законик, Законот за кривичната постапка, Законот за парничната постапка, Законот за правда за децата итн. Сепак, во извештајот се потенцира и влијанието на ковид-19 пандемијата, која влијаеше врз целокупниот реформски процес, како и самата природа на законите, која бара внимателен и постепен процес, со цел да се избегне донесувањето некавалитетни закони, кои набрзо ќе треба да се променат.

СТРАТЕГИЈА ЗА РАЗВОЈ НА ПЕНИТЕНЦИЈАРНИОТ СИСТЕМ ВО РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА 2021-2025

На 13.7.2021, на осумдесет и седмата седница¹⁰ на Владата на Република Северна Македонија, беше усвоена **Националната стратегија за развој на пенитенцијарниот систем во Република Северна Македонија 2021-2025**¹¹ година, за која е предвидено да се фокусира на 12 стратешки цели кои се во насока на подобрување на материјалните услови во пенитенцијарните установи, како и зајакнување на капацитетите на раководството и на затворскиот персонал и надзор.

Во изработката на оваа петгодишна Стратегија беа вклучени и граѓанските организации и експертската јавност. Новокреираната Стратегија сè уште не е достапна на интернет-страницата на Министерството за правда.

9 Следење на спроведувањето на Стратегијата за реформа на правосудниот сектор 2017–2022 (јануари 2021 – јуни 2021), достапна на: <https://bit.ly/3IZxh8r>

10 Записник од осумдесет и седмата седница на Владата на Република Северна Македонија, одржана на 13.7.2021 достапен на: <https://vlada.mk/2021-087>

11 Националната стратегија за развој на пенитенцијарниот систем во Република Северна Македонија 2021-2025: <https://bit.ly/3L3woxo>

СТРАТЕГИЈА ЗА РАЗВОЈ НА ПРОБАЦИСКАТА СЛУЖБА ВО РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА (2021-2025)

На седумдесет и седмата седница на Владата на Република Северна Македонија¹², одржана на 8 јуни 2021 година, беше усвоена стратегија за развој на пробациската служба во Република Северна Македонија (2021-2025) заедно со Акцискиот план. Во изработката на оваа петгодишна Стратегија беа вклучени и граѓанските организации и експертската јавност. Стратегијата и Акцискиот план не се достапни на интернет-страницата на Министерството за правда.

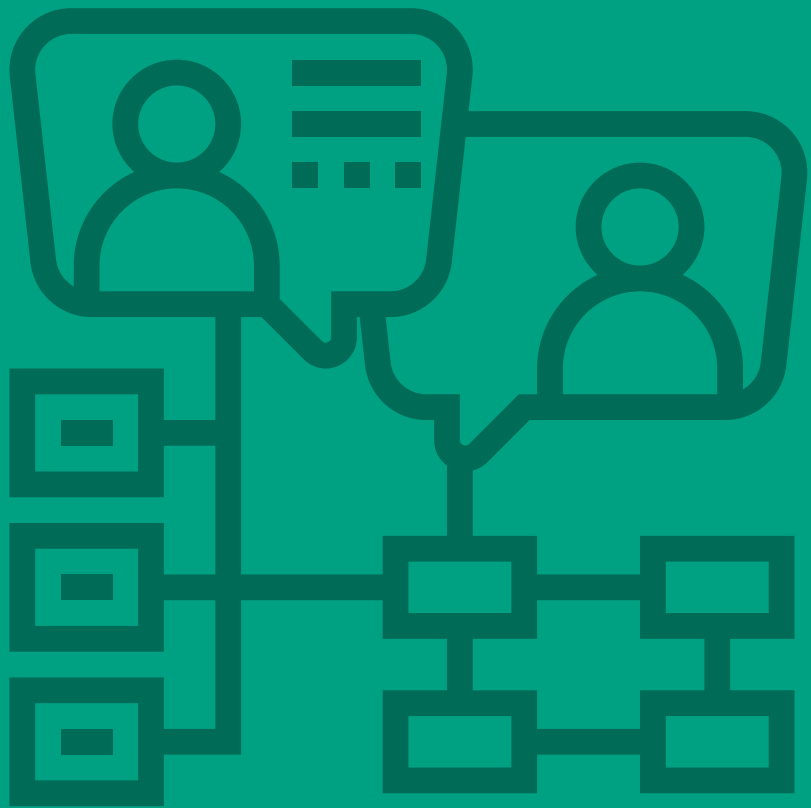
Покрај горенаведените стратегии, во текот на 2021 во однос на секторот правда се работело и на неколку закони што се во собраниска процедура или сè уште се во процес на изработка:

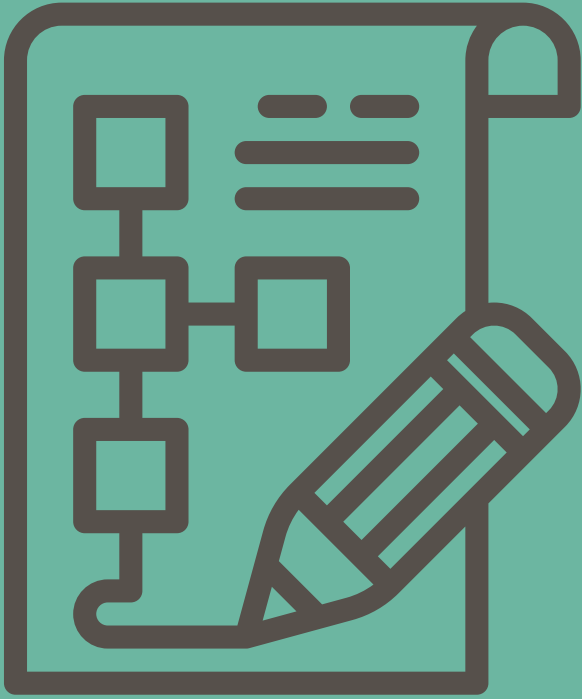
Во собраниска процедура се следниве предлог-закони: Закон за отпис на камати и репрограмирање долгови и трошоци за јавни претпријатија; Закон за матична евиденција; Закон за заштита на лични податоци; Закон за парнична постапка; Закон за адвокатура; Закон за академија за судии и јавни обвинители; Закон за компензација на жртви од кривични дела; Закон за граѓанска одговорност од навреда и клевета; Измени и дополнувања на Кривичниот законик; Закон за заштита на физичките лица во однос на обработката на личните податоци за цели на спречување, истрага, откривање или гонење на кривичните дела или за извршување на кривичните санкции.

Воедно во текот на 2021 година е **започнат процесот на подготовка** на следните предлог-закони: Законот за помилување; Кривичниот законик; Законот за кривична постапка; Законот за потекло на имот; Законот за вонредна состојба; Законот за плати на судии и јавни обвинители; Законот за судски буџет; Законот за правда на децата; Законот за вештачење; Законот за процена; Законот за правна положба на црква, верска заедница и религиозна група; Законот за здруженија и фондации; Законот за донации и спонзорства; Законот за спорт; Законот за спречување на корупцијата и судирот на интереси; Законот за канцеларија на потекло на имот и Законот за изменување на Законот за Службен весник на РСМ.

Според Стратегијата за реформи во правосудниот систем и Програма на Владата на Република Северна Македонија, беше предвидено во текот на 2021 година да почнат со изработка следниве закони, но тие не се започнати и се одложени за 2022 година: Законот за облигациони односи; Законот за вонпарнична постапка; Законот за сопственост и други стварни права; Законот за нотаријат; Законот за наследување и Законот за извршување.

¹² Записник од седумдесет и седмата седница на Владата на Република Северна Македонија, одржана на 8.6.2021 достапен на: <https://vlada.mk/node/25558>

ДЕЛ 2

ФУНКЦИОНАЛНОСТ НА СРГ

2.1 ДЕЛОВНИК ЗА РАБОТА

Без промени во текот на 2021 година е делот во којшто се уредува работењето на СРГ за правда, односно СРГ продолжи да го користи стандардниот Деловник за работа¹³, кој беше усвоен во 2015 година и кој ги содржи генералните одредби како и сите други СРГ.

Во однос на бројот на членови во СРГ за правда повторно нема промени во споредба со минатата година, вкупниот број на членовите изнесува 58 (Министерство за правда x 7, судски институции x 26, граѓански организации x 8 и донаторска заедница x 17). Членовите од институциите, како и имињата на донаторската заедница и граѓанските организации што се членови на оваа СРГ се наведени во анексите од Деловникот за работа.

Во 2021 година СРГ за правда не одржа пленарен состанок и покрај тоа што во Деловникот за работа е наведено дека СРГ за правда треба да одржува најмалку еден состанок месечно. Оттука, нема можност да бидат дополнително разработени другите сегменти во Деловникот кои се поврзани со самите состаноци.

¹³ Деловник за работа на СРГ за правда, достапен на: <https://bit.ly/3w6dM82>

Потребата за измени во Деловникот за работа ја нагласуваат и нејзините членови. Претставниците на Министерството за правда посочуваат дека актуелниот Деловник за работа има одредени нелогичности, како што е примерот за високиот број пленарни состаноци годишно, совпаѓањето со одредени надлежности со други тела итн.

Сличен став по ова прашање имаат и претставниците на граѓанските организации што се членови на СРГ, кои ги потврдија ставовите што ги посочија и минатата година, односно дека активниот Деловник за работа нецелосно ги исполнува надлежностите специфични за СРГ. Воедно се согласуваат дека со промена на моделот за избор на претставници на граѓанските организации и точно прецизирање на нивните права и обврски ќе се зголеми вклученоста и активноста на граѓанското општество во целост. Сепак, потврдуваат дека и досегашниот Деловник за работа овозможувал нивна поголема вклученост во работата на СРГ, но тоа не било спроведено во пракса. Оттука потенцираат дека во измените на Деловникот мора да биде загарантирано нивното учество во сите процеси на креирање и мониторирање на секторските политики, за што е потребно и нивно учество на оперативните состаноци.

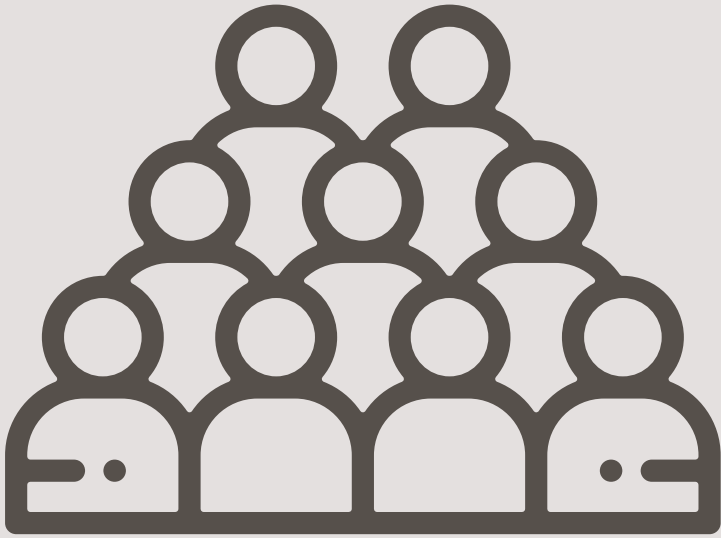
Во декември 2021 година по иницијатива на Секретаријатот за европски прашања (СЕП) се одржал состанок со претставници на сите институции што претседаваат со СРГ, на кој бил претставен и било дискутирано за новиот нацрт-деловник за работа за сите 12 СРГ. Повеќе информации за планираните измени во Деловникот за работа, како и за процесот на неговото донесување можете да прочитате во делот [Предговор](#).

2.2 ГОДИШЕН ПЛАН И ГОДИШЕН ИЗВЕШТАЈ ЗА РАБОТА

Секторската работна група за правда не изготвува годишни планови за работа кои би биле усогласени со Индикативниот календар за програмирање на ИПА и би се подготвувал со учество на сите членови на Секторската работна група. Не се изготвува и усвојува ниту годишен извештај од работење во кој би се прикажале остварувањата на секторската работна група за правда.

ДЕЛ 3

ГРАЃАНСКО УЧЕСТВО

Активното учество на граѓанските организации во сите фази на креирањето, спроведувањето, следењето и оценувањето на политиките, вклучително и како членови на работни групи е приоритетна област во Стратегијата за соработка со граѓанското општество.¹⁴

Листата со членови на ГО не е променета во текот на 2021 година, односно дел од СРГ се **осум граѓански организации со статус на членови:**

- Фондација Отворено општество – Македонија;
- Институтот за европска политика ЕПИ;
- Коалицијата „Сите за правично судење“;
- Македонското здружение на млади правници;
- Институтот за човекови права;
- Здружението за развојни иницијативи ЗЕНИТ;
- Евротинк – Центар за европски стратегии;

¹⁴ Влада на Република Македонија. Стратегија на Владата на Република Македонија за соработка со и развој на граѓанскиот сектор 2018-2020.

■ | Здружението за демократски иницијативи¹⁵.

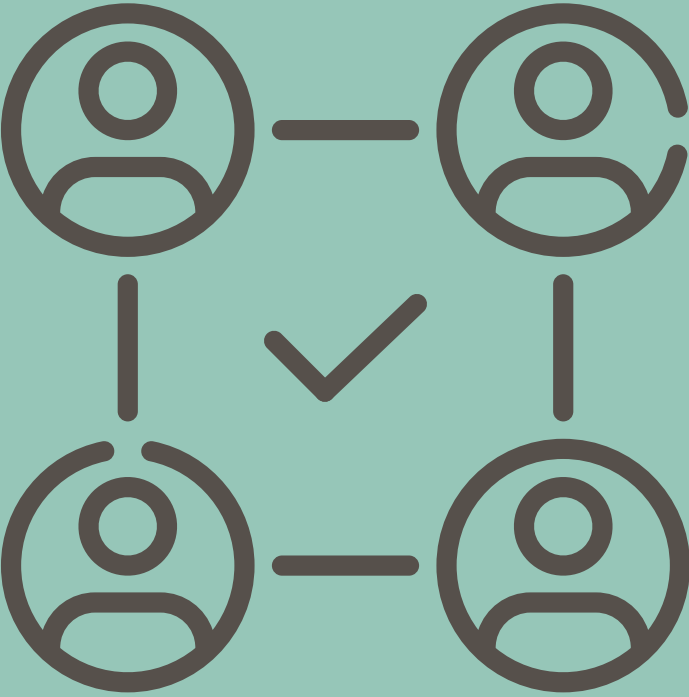
Во текот на 2021 година граѓанските организации во рамките на своите надлежност како членови на СРГ воопшто не биле искомунцирани во поглед на активностите на СРГ, со оглед дека СРГ за правда не одржа ниту еден пленарен или оперативен состанок. Оттука, во овој дел ќе се осврнеме повеќе на комуникацијата на граѓанските организации со институциите во однос на секторските политики надвор од СРГ.

Комуникација со граѓанските организации надвор од СРГ

Надвор од работата на СРГ, граѓанските организации и стручната јавност беа вклучени во голем број работни групи за изработка на закони што се дел од Стратегијата за реформа на правосудниот сектор 2017-2022 (Кривичен законик, Закон за кривичната постапка, Закон за парничната постапка и Законот за правда за децата итн.). Сепак, ваквиот пристап каде што отсутува структуриран модел за учество на граѓанските организации во работните групи во областа на правосудството е недоволен и не секогаш овозможува навремен и сеопфатен придонес на граѓанските организации.

¹⁵ Интернет-страници на ГО членови во СРГ за правда: Фондација Отворено општество – Македонија, Евротинк – Центарот за европски стратегии, Македонско здружение на млади правници, Институтот за човекови права, Здружението за развојни иницијативи ЗЕНИТ, Институтот за европска политика ЕПИ, Асоцијација за демократска иницијативи, Коалиција „Сите за правично судење“

ДЕЛ 4

КАПАЦИТЕТИ НА ГО

Во текот на 2021 година граѓанските организации што се дел од оваа СРГ, и покрај тоа што не се одржа ниту еден состанок на СРГ, беа активни во следењето на секторските политики, како и во реформскиот процес на правосудството, надвор од рамките на СРГ.

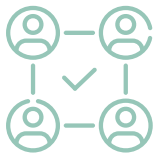
Пет од осумте граѓански организации што се дел од СРГ за правда се и дел од **Блупринт-групата за реформи во правосудството**¹⁶, која беше активно вклучена во следењето на реформите на правосудниот сектор преку мониторинг, анализи, јавни реакции итн.

Блупринт-групата активно го следеше спроведувањето на Стратегијата за реформа на правосудниот сектор 2017-2022, за што и објави годишен извештај за 2020 година¹⁷ и полугодишен извештај за периодот јануари-јуни 2021 година¹⁸. Воедно во текот на 2021

¹⁶ Фондација Отворено општество – Македонија, Македонско здружение на млади правници, Институтот за човекови права, Здружението за развојни иницијативи ЗЕНИТ, Институтот за европска политика ЕПИ, Коалицијата „Сите за правично судење“

¹⁷ Анализа на примената и спроведувањето на Стратегијата за реформа на правосудниот сектор (2017-2022) за 2020 година, достапна на: <https://bit.ly/3IZE0PI>

¹⁸ Следење на спроведувањето на Стратегијата за реформа на правосудниот сектор 2017–2022 (јануари 2021 – јуни 2021), достапна на: <https://bit.ly/3IZxh8r>

година Блупринт-групата беше активна и во поглед на состојбите за судството, за што објави и неколку реакции¹⁹.

Блупринт-групата беше активна и во однос на судската реформа, како и **пристапувањето кон Европската Унија**, за што објави документи за јавни политики²⁰, даде свој коментар на преговарачката рамка за Република Северна Македонија со предлог-методологија за следење со фокус на областа судство²¹, како и свое гледиште за делот што се однесува на правосудството во Извештајот на Европската комисија за Република Северна Македонија за 2021 година.²²

Повеќе информации за работата на сите осум организации што се членки на СРГ за правда можете да прочитате на нивните интернет-страници²³.

19 Сите реакции во текот на 2021 година се достапни на: <https://blueprint.org.mk/>

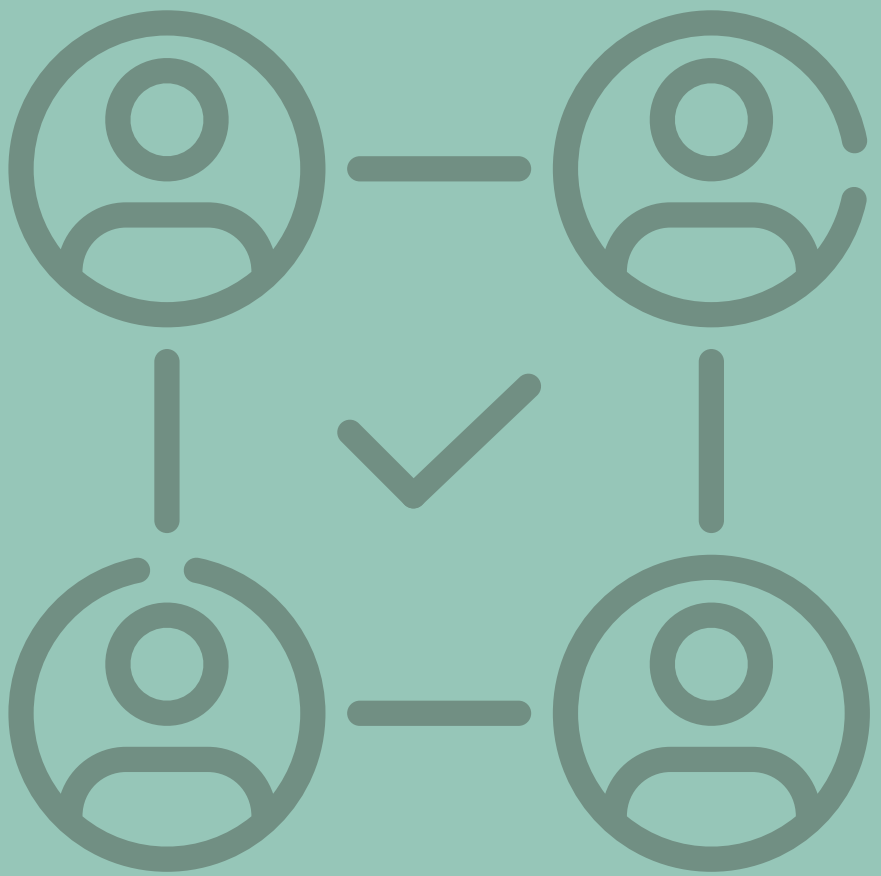
20 Мониторирање на процесот на скрининг за Поглавјето 23, достапен на: <https://bit.ly/3L5R2x1>

21 Целосниот коментар, достапен на: <https://bit.ly/3Gs4M1A>

22 Целосното гледиште за делот што се однесува на правосудството во Извештајот на Европската комисија за Република Северна Македонија за 2021 година, достапно на: <https://bit.ly/32WDnXV>

23 Ibid, реф. 7

ДЕЛ 5

ЕФЕКТИ ОД РАБОТАТА НА СРГ

Во текот на 2021 година СРГ за правда не беше активна и не организираше ниту пленарен ниту оперативен состанок. Сепак, дел од нејзините надлежности беа спроведувани преку други тела како што се Мониторинг-комитет за владеење на правото и основните човекови права и Советот за следење на имплементацијата на Стратегијата во правосудството и оттука во овој дел ќе ги разработиме и активностите на тие две тела.

Од Министерството за правда, како претседавачи со СРГ, како главна причина за неодржување пленарни состаноци го наведуваат тоа што во рамките на ИПА 3 во текот на 2021 година не било предвидено ново програмирање на средства во секторот правда, односно дека во текот на годината се започнало со спроведување на активностите на проектите што беа програмирани во текот на 2020 година.

Со оглед дека оперативни состаноци во рамките на СРГ служат како подготвителни состаноци за пленарните состаноци, во текот на 2021 година не беа одржани оперативни состаноци.

5.1 ИПА МОНИТОРИНГ-КОМИТЕТ ЗА ВЛАДЕЕЊЕ НА ПРАВОТО И ОСНОВНИТЕ ЧОВЕКОВИ ПРАВА И ЗАЕДНИЧКИОТ КОМИТЕТ ЗА МОНИТОРИНГ ИПА 2

Мониторинг-комитетот за владеење на правото и основните човекови права со своите надлежности е тесно врзан со дел од активностите од СРГ за правда. Во текот на 2021 година Мониторинг-комитетот одржал еден состанок на 29.12.2021 година. Теми што биле дискутирани на состанокот биле:

- Отворените прашања поврзани со имплементација на реформите во секторот правосудство
- Отворените прашања поврзани со имплементација на реформите во секторот внатрешни работи

На 22.10.2021 година се одржа 6 Состанок на Заедничкиот комитет за мониторинг ИПА 2. Состанокот беше посветен на:

- Статусот на имплементација ИПА 1
- Статусот на имплементација ИПА 2 за следниве сектори: Демократија и управување, Правда и внатрешни работи, Животна средина и климатски промени, Транспорт, Конкурентност и иновација, Земјоделство и рурален развој, Образование, вработување, социјална политика и Прекугранична соработка.

На состанокот биле поканети и присуствувале претставници на институциите, ДЕУ, донаторската заедница и граѓанските организации.

5.2 СОВЕТОТ ЗА СЛЕДЕЊЕ НА ИМПЛЕМЕНТАЦИЈАТА НА СТРАТЕГИЈАТА ВО ПРАВОСУДСТВОТО 2017 – 2022

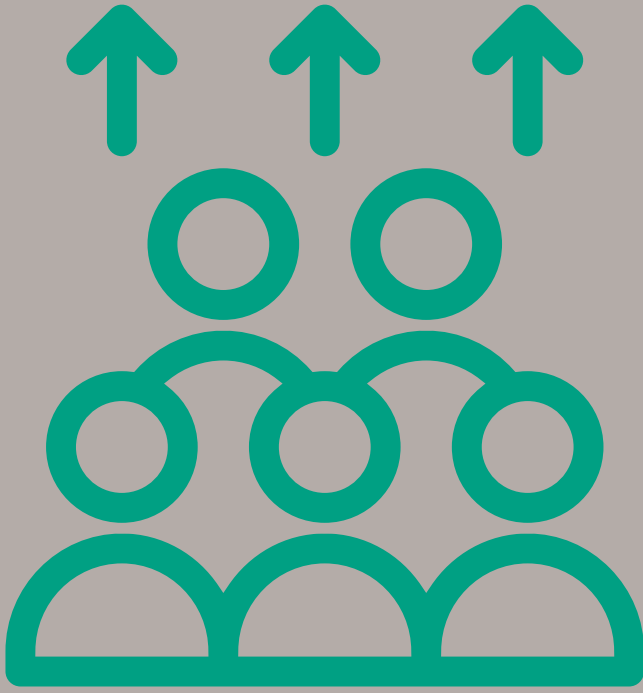
Во 2018 година Владата на Република Северна Македонија го основаше Советот за следење на имплементацијата на Стратегијата за реформа на правосудниот сектор (2017-2022), во кој членуваат високи претставници на Владата, судиските институции, Народниот правобранител, како и граѓанското општество преку Блупринт-групата за реформи во правосудството.

Советот за следење на имплементацијата на Стратегијата во правосудството 2017 – 2022 одржа **два состанока** во текот на 2021 година. На **првиот состанок**, одржан на 12.7.2022 година, биле презентирани и дискутирани:

- Нацрт-акцискиот план за отворено судство 2021-2023 година;
- Планот за дигитализација на судството;
- Проектот „ИПА 2020 Национална програма – ЕУ Поддршка за владеење на правото“;
- Други тековни активности од законодавна агенда;

Вториот состанок беше одржан на 27.12.2021 и на него биле дискутирани следниве теми:

- Статусот на законодавната агенда согласно Стратегијата за реформа на правосудниот сектор 2017-2022 година;
- Обезбедените финансиски средства за јакнење на кадровските капацитетите на судовите и обвинителствата за 2022 година;
- Имплементацијата на Стратегиите за човечки ресурси во судската и јавно обвинителската мрежа;
- Временската динамика за подготовка на новата Стратегија за натамошен развој на правосудниот сектор за периодот 2023-2027 година;
- Презентација на Функционалната анализа за 27-те основни суда на територијата на Република Северна Македонија;
- Презентација на Методологијата за сложеност на предметите;

ДЕЛ 6

ИНСТРУМЕНТ ЗА ПРЕТПРИСТАПНА ПОМОШ ИПА 3 (2021-2027)

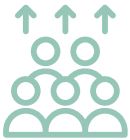
Инструментот за претпристапна помош ИПА 3 се однесува на програмскиот период 2021-2027 година. Европската комисија го вовеле овој инструмент со новата Финансиска перспектива на Европската Унија. ИПА 3 е воведена со усвојувањето на Регулативата за воспоставување на Инструментот и Регулатива со правила и принципи за спроведување на ИПА 3²⁴ од страна на Европската Унија, кои се поврзуваат со други фондови, програми и инструменти на Унијата, а првенствено со Инструментот за соседство, развој и меѓународна соработка²⁵.

Според структурата, ИПА 3 е поделена на 5 прозорци, а секој прозорец се состои од тематски приоритети:

1. Владеење на правото, фундаментални права и демократија;
2. Добро владеење, усогласување на законодавството, добрососедски односи и стратешка комуникација;

²⁴ Regulation of the European Parliament and of the Council establishing the Instrument for Pre-accession Assistance (IPA III) COM/2018/465 final.

²⁵ Neighbourhood, Development and International Cooperation Instrument (NDICI)

3. Зелена агенда и одржлива поврзаност;
4. Конкурентност и инклузивен раст;
5. Територијална и прекугранична соработка.

Повеќе информации за програмирањето на ИПА 3 (2021-2027), може да прочитате во извештајот [ИПА - хоризонтално прашање](#).

6.1 ПРОГРАМИРАЊЕТО НА ИПА 3 (2021-2027) ВО РАМКИТЕ НА СЕКТОРОТ ПРАВДА

Средствата од ИПА 3 предвидени за секторот правда се дел од ПРО-ЗОРЕЦ 1. Владеење на правото, фундаментални права и демократија, Тематски приоритет 1: Правосудство и Тематски приоритет 2: Борба против корупцијата. Акцискиот документ „ЕУ за ефикасно судство и засилена превенција на корупцијата“, за кој беше дискутирано на СРГ во текот на 2020 година, во текот на 2021 ја помина фазата зрелост пред Европската комисија и во моментот е започнато со реализација. Во рамките на Акцискиот документ се предвидени 9,600,000 евра, од кои 8,500,000 евра е предвидено да бидат од ИПА 3. Што се однесува до акцијата „Борба против корупцијата, зајакнување на демократијата и основните права“, која е предвидена за 2023 и 2024 година сè уште не се изработени акциски фишеа, односно станува збор само за стратегиски одредници во најрана фаза, кои можат во иднина да претрпат измени.

ТАБЕЛА 1:*Програмирањето на ИПА 3 (2021-2027) за секторот ѝ правда***ПРОЗОРЕЦ 1:****ВЛАДЕЕЊЕ НА ПРАВОТО, ФУНДАМЕНТАЛНИ ПРАВА И ДЕМОКРАТИЈА**

Тематски приоритет 1: Правосудство

Тематски приоритет 2: Борба против корупцијата

Период за спроведување: 2021 година

Акција	Процент вкупен буџет (милиони евра)	Баран придонес од ИПА (милиони евра)	План/аранжмани за имплементација
<u>ЕУ за ефикасно судство и засилена превенција на корупцијата</u>	9.6	8,5	Акцијата е предвидено да се спроведува преку директно управување преку набавки и грантови. Акцискиот документ беше поднесен во март 2021 година, додека имплементирачка одлука на Европската комисија беше донесена во декември 2021 година.

Период за спроведување: 2023 и 2024 година

<u>Борба против корупцијата, зајакнување на демократијата и основните права</u>	9	8	Предвидено акцијата е да се спроведува преку директно управување и можно индиректно управување со меѓународна организација (IMIO).
---	---	---	--

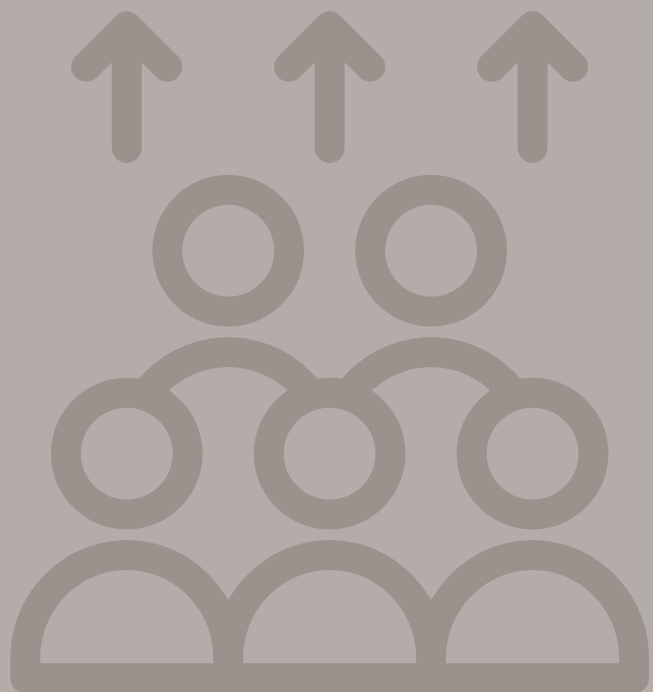

ТАБЕЛА 2

Акциски документи (2021) ЕУ за ефикасно судство
и засилена превенција на корупцијата

АКЦИСКИ ДОКУМЕНТ (2021) ЕУ ЗА ЕФИКАСНО СУДСТВО И ЗАСИЛЕНА ПРЕВЕНЦИЈА НА КОРУПЦИЈАТА

Очекуван исход	Придонес на ЕУ (износ во евра)	Индикативен придонес од трета страна
1) Засилена дигитализација на државните институции во судството	6,000,000	1,000,000
2) Зајакнати капацитетите на Уставниот суд за контрола на уставноста и законитоста на донесените нормативни акти	1,000,000	
3) Техничка документација за новите простории на Академијата за судии и јавни обвинители	500,000	
3) Подигната јавна нетолеранција кон корупцијата	1,000,000	100,000
Вкупно	8,500,000	1,100,000

ДЕЛ 7

РОДОВА ПЕРСПЕКТИВА ВО СЕКТОРСКИТЕ РАБОТНИ ГРУПИ

Интегрирањето на родовата перспектива претставува процес на проценка на импликациите по жените и мажите на секое планирано дејство, вклучително и на законодавството, политиките и програмите, во секоја област и на секое ниво.²⁶ Притоа, крајната цел е да се постигне родова еднаквост. Во националното законодавство на Република Северна Македонија вклучувањето на родовата перспектива е дефинирано со Законот за еднакви можности на жените и мажите²⁷ и претставува обврска на сите државни органи и институции. Пропуштањето да се инкорпорира родовата перспектива подразбира носење родово неутрални или родово слепи политики, кои не успеваат да ги адресираат постојните нееднаквости и можат да придонесат за продлабочување на родовите јазови.

Родовата еднаквост е една од темелните вредности на Европската Унија (ЕУ).²⁸ Истовреме-

26 European Institute for Gender Equality (EIGE), Glossary and Thesaurus, A-Z Index. Достапно на: <https://eige.europa.eu/thesaurus/terms/1185?lang=mk>

27 Закон за еднакви можности на мажите и жените. „Службен весник на Република Македонија“ број 6/12, 30/13, 166/14, 150/15 и „Службен весник на Република Северна Македонија“ број 53/21. Член 4, став 1, точка 10.

28 Consolidated Version of the Treaty on European Union. Член 2. Достапно на: <https://bit.ly/3s4gryR>

но, членството кон ЕУ е условено со почитување и промовирање на овие основни европски вредности.²⁹ Во Инструментот за претпристапна помош 2021-2027 (ИПА 3) предвидено е дека имплементацијата на ИПА 3 треба да биде водена од принципите на родова еднаквост и зајакнување на правата на жените и девојчињата³⁰, во линија со и во насока на исполнување на минималните стандарди утврдени со новиот План за акција за родова еднаквост на ЕУ 2021-2025 (ГАП 3) насловен „Амбициозна агенда за родова еднаквост и зајакнување на жените во надворешната политика на ЕУ“³¹. ГАП III се состои од пет столба на акција, а во рамките на третиот столб предвидени се активности во шест тематски области.³² Во рамките на ГАП 3 рефлектирани се и целите на Стратегијата за родова еднаквост на ЕУ 2020-2025.³³ Понатаму, во ИПА 3, родовата еднаквост е вклучена како една од специфичните цели, но и како тематски приоритет за поддршка.³⁴ Притоа, потенцирано е дека родовата еднаквост е хоризонтална тема, која треба да биде соодветно рефлектирана и интегрирана во целокупниот процес на имплементација.³⁵ Целите на претпристапната помош поставени во тематскиот приоритет посветен на родовата еднаквост во ИПА 3 целосно кореспондираат со шесте тематски области предвидени со ГАП 3, што дополнително укажува на потребата од поврзување на овие два документа. Оттука, работата на секторските работни групи, како форум за меѓуресурска соработка со надлежности поврзани со формулирање и имплементација на националните политики и координација за програмирање, следење и евалуација на странската помош, треба да биде водена од и усогласена со ГАП 3. Конечно, неопходно е да се има предвид заложбата на ЕУ, до 2025 година, најмалку 85% од сите нови

29 Ibid. Член 49, став 1.

30 Regulation (EU) 2021/1529 of the European Parliament and of the Council of 15 September 2021 establishing the Instrument for Pre-Accession assistance (IPA III). Достапно на: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:32021R1529&qid=1643627286827&from=en>

31 EU Gender Action Plan (GAP) III – An Ambitious Agenda for Gender Equality and Women's Empowerment in EU External Action. Достапно на: https://ec.europa.eu/international-partnerships/system/files/join_2020_17_en_final.pdf

32 Ibid. Во ГАП 3 предвидени се активности поделени во следните шест тематски области: ослободување од сите форми на родово базирано насилство, унапредување на сексуалното и репродуктивното здравје и права, зајакнување на економските и социјалните права и зајакнување на девојчињата и жените, унапредување и еднакво политичко учество и лидерство, интегрирање на агендата за жени, мир и безбедност и предизвици и можности за зелена транзиција и дигитализација.

33 A Union of Equality: Gender Equality Strategy 2020-2025. Достапно на: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A52020DC0152>

34 Regulation (EU) 2021/1529 of the European Parliament and of the Council of 15 September 2021 establishing the Instrument for Pre-Accession assistance (IPA III). Достапно на: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:32021R1529&qid=1643627286827&from=en>

35 Ibid.

надворешни програми и проекти да ја имаат родовата еднаквост како значајна или основна цел.³⁶

Значаен елемент на дефиницијата на секторскиот пристап кон интегрирањето на родовата перспектива е и градењето и јакнењето на техничките компетенции на сите вклучени во спроведувањето на секторските политики.³⁷ Оттука, особено значајно е и развивањето на капацитетите во оваа насока, како на креаторите на политики, така и на лицата вклучени во нивното спроведување.

Повеќе информации за родовата поставеност во СРГ може да прочитате во [Извештајот во сенка за родовата перспектива во секторските работни групи](#).

7.1 РОДОВАТА ПЕРСПЕКТИВА ВО СРГ ЗА ПРАВДА

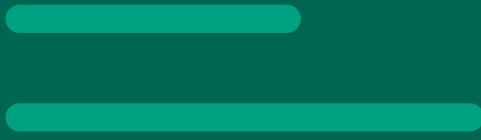
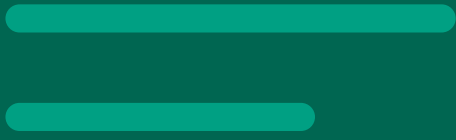
Секторската работна група за правда не одржала пленарни состаноци во 2021 година и, според информациите од Министерството за правда (МП), акцискиот документ за ИПА 3 за овој сектор не бил планиран за програмската 2022 година. Оттука, не би можело ниту да се оценува вклучувањето на родовата перспектива од овој аспект. МП при креирањето на политиките во 2021 година, не изготвило, ниту употребило родови анализи. Во рамките на ресорното Министерство во изминатата година не биле одржани ниту обуки за родова еднаквост, а притоа МП посочува дека и е-обуката за родова еднаквост што ја спроведува Министерството за информатичко општество и администрација (МИОА) подолг временски период не е достапна, односно дека електронскиот систем за управување со учење не е во функција. Сепак, голем дел од вработените во МП веќе ја имаат проследено оваа обука.³⁸ Во рамките на секторот правда, за унапредувањето на родовата еднаквост, особено значајни се измените и дополнувањата на Кривичниот законик (КЗ), кои во моментот на пишување на овој Извештај сè уште се во собраниска процедура и не се усвоени, а се во насока на усогласување на КЗ со Конвенцијата на Советот на Европа за спречување и борба против насилство врз жените и семејното насилство (Истанбулска конвенција).³⁹

36 EU Gender Action Plan (GAP) III – An Ambitious Agenda for Gender Equality and Women's Empowerment in EU External Action. Достапно на: https://ec.europa.eu/international-partnerships/system/files/join_2020_17_en_final.pdf

37 EIGE, Glossary and Thesaurus, A-Z Index. Достапно на: <https://eige.europa.eu/thesaurus/terms/1359?lang=mk>

38 Интервју со ИПА координатор/ка, 2022 година.

39 Конвенција на Советот на Европа за спречување и борба против насилство врз жените и семејното насилство. Достапно на: <https://rm.coe.int/168046253a>

ФИНАЛНИ ЗАКЛУЧОЦИ И ПРЕПОРАКИ

Имајќи предвид дека во текот на 2021 година СРГ за правда не беше воопшто активна и воедно немаше никакви промени во актите за самата организација на СРГ, најголем дел од препораките се повторуваат од минатогодишниот извештај:

1. СРГ за правда не организираше ниту еден пленарен состанок и оперативен состанок во текот на 2021 година за разлика од 2020 година, кога беа организирани два пленарни и два оперативни состанока. Оттука потребно е интензивирање на активностите со цел СРГ да може да ги исполнува своите деловнички обврски, а тоа е да биде главен форум каде ќе се дискутираат најважните секторски политики и ќе се програмираат средствата од донаторската помош. Креирањето годишен план преку кој сите членови ќе бидат однапред запознаени со предвидените активности на СРГ може значително да ја подобри ефикасноста на СРГ, како и да помогне во зголемувањето на квалитетот на дебатата како и на самите документи што произлегуваат во рамките на работната група.

2. Во текот на 2021 година граѓанските организации како членови на СРГ воопшто не биле искомунцирани во поглед на активностите на СРГ. Надвор од работата на СРГ, граѓанските организации и стручната јавност беа вклучени во голем број на работните групи за изработка на закони што се дел од Стратегијата за реформа на правосудниот сектор 2017-2022. Сепак ваквиот пристап каде отсуствува структуриран модел за учество на граѓанските организации во работните групи во областа на правосудството е недоволен и не секогаш овозможува навремен и сеопфатен придонес на граѓанските организации. Оттука, важноста на самата СРГ за вклучување на граѓанското општество преку еден структуриран модел во креирањето и мониторирањето на најважните политики е голема, која во моментот не се искористува.

3. Потребна е измена на Деловникот за работа, преку кој ќе се дефинира моделот за избор на претставниците на граѓанските организации и ќе се дефинира нивната улога и мандат во работата на самата секторска работна група. Актуелниот пристап не ги користи целосно капацитетите што граѓанските организации ги носат со себе.

КОРИСТЕНИ МАТЕРИЈАЛИ

- ◆ World Justice Project Rule of Law Index® 2021
- ◆ Стратегија за реформа на правосудство за периодот 2017-2022 година
- ◆ Анализа на примената и спроведувањето на Стратегијата за реформа на правосудниот сектор (2017-2022)
- ◆ COMMISSION IMPLEMENTING REGULATION (EU) No 447/2014
- ◆ Извештај на Европската комисија за напредокот на Северна Македонија за 2021 година
- ◆ Националната програма за усвојување на правото на Европската Унија (НПАА) 2021-2025
- ◆ Систематизација на работни места на Министерството за правда
- ◆ Одговори на доставени прашања врз основа на Барање за слободен пристап до информации од јавен карактер
- ◆ Транскрипт од интервјутото со претставници на државните институции членови на СРГ за правда
- ◆ Транскрипт од фокус-групата со претставниците на ГО што се членови на СРГ за правда,
- ◆ Увид во електронска комуникација со членовите на секторската работна група
- ◆ Деловникот за работа на Секторската работна група за правда
- ◆ Нацрт-индикатори за проценка на перформансите (PAF Indicators) на СРГ за правда
- ◆ Стратешки одговори ПРОЗОРЕЦ 1: ВЛАДЕЕЊЕ НА ПРАВОТО, ФУНДАМЕНТАЛНИ ПРАВА И ДЕМОКРАТИЈА
- ◆ Акциско фише - Судство и антикорупција, 2021 година
- ◆ Акциско фише - Добро владеење, 2021 година
- ◆ Акциски документ - Владеење на правото и антикорупција

